

Den er hjemme

Skrevet af: **Bent Gravesen** | Offentliggjort: 04. juni 2019

Den er hjemme. De ord lagde en journalist fra Ekstrabladet ifølge eget senere udsagn i munden på en sejrssikker whisky-drikkende Uffe Ellemann, Venstres daværende formand, umiddelbart forud for folketingsvalget i 1998. Men trods gunstige opinionsmålinger var den ikke hjemme for Uffe Ellemann. Det lykkedes med nød og næppe Poul Nyrup Rasmussen at blive siddende som landets statsminister frem til det efterfølgende valg i 2001.

Med den historie i bagagen er der ingen i Socialdemokratiet, der denne gang tør sige, at den er hjemme. Men det er den. Den er hjemme for Mette Frederiksens længe og nøje planlagte politiske projekt om igen at gøre Socialdemokratiet til det store centrale folkeparti, der kan føre socialdemokratisk politik med skiftende politiske flertal.

Projektet, som man bl.a. kan læse åbenhjertigt om i Thomas Larsens ukritiske politiske portrætbog om Mette Frederiksen, har været at dreje Socialdemokratiet til højre i udlændingepolitikken og til venstre i velfærdspolitikken og til dels i den økonomiske politik. Med denne målbevidste ændring har Mette Frederiksen ønsket igen at gøre Socialdemokratiet tilstrækkeligt politisk relevant for en stor del af befolkningen, herunder de mange, der siden 1990-erne har skiftet en stemme på Socialdemokratiet ud med en stemme på Dansk Folkeparti eller Venstre.

Det er dette projekt, der er ved at være hjemme. Mette Frederiksen har forud for og under valgkampen bevidst satset på, at Socialdemokratiet skulle og kunne flytte stemmer hen over midten via præcis denne politiske profilændring, og det ser ud til at lykkes. Det tegner til et vælgerflertal for de partier, der med og uden mellemregninger vil lade Mette Frederiksen danne sin S-regering.

Sker det, vil både venstrefløjen, Alternativet og Radikale Venstre samtidig de facto have accepteret den del af Mette Frederiksens politiske projekt, der går på at ville føre 'den brede udlændinge- og integrationspolitik' med først og fremmest Venstre og Dansk Folkeparti. Kun hvad angår kampen mod social dumping og det, man kan kalde 'den lille humanisme' i udlændinge- og integrationspolitikken, kan der blive tale om, at den socialdemokratiske regering eventuelt vil være imødekommende over for venstrefløjen og de radikales ønsker. Nej til import af underbetalt arbejdskraft fra tredjelande. Stop for filippinske chauffører i slumlejligheder. Lidt mere broccoli med op på værelserne på Sjælsmark, måske en dør på klem for nogle få kvoteflygtninge og den slags. Meget mere er der ikke umiddelbart udsigt til.

Kun hvis der kan skabes bred folkelig opbakning, f.eks. til en mindre hårdhændet politik for hjemsendelser og mulighed for varigt ophold, kan venstrefløjen gøre sig håb om at påvirke den forventede kommende S-regering.

Men udlændingepolitik til højre har kun været den ene - og mest synlige - del af Mette Frederiksens nyformulering af det socialdemokratiske projekt. Den anden del af det selvsamme projekt har handlet om at genoprette den sociale kontrakt i samfundet i samarbejde med Folketingets venstreside ved hjælp af en ændret økonomisk politik, skatte- og velfærdsreformer og ændringer på det socialpolitiske område. Den del af det socialdemokratiske projekt er endnu ikke hjemme.

Socialdemokratiet har op til og under valgkampen fremlagt en række politiske udspil om økonomisk politik, velfærd, ulighed, sundhed, pension, osv. Men den politiske tyngde i udspillene har langt fra været den samme, som dengang Socialdemokratiet fremlagde sit lange, gennemarbejdede og

gennemdiskuterede udspil om udlændingepolitik. Derfor er denne del af det socialdemokratiske projekt endnu ikke hjemme.

Først og fremmest fordi det ikke op til og under valgkampen er lykkedes for Socialdemokratiet at tegne en tilstrækkelig klar og entydig retning for denne del af det socialdemokratiske projekt. Det kan desværre meget vel vise sig at blive den politiske Akilleshæl, der kan gøre det politisk svært for en ren socialdemokratisk regering at 'føre socialdemokratisk politik over hele linjen', som Mette Frederiksen ynder at udtrykke det.

Hvis Mette Frederiksen, som det tegner i skrivende stund, får mulighed for at danne en S-regering, vil denne del af et kommende regeringsprogram ikke kunne skrives på nær samme klare vælgermæssige mandat som udlændinge- og integrationspolitikken. Endnu værre er det, at en socialdemokratisk regering heller ikke vil have det samme stærke vælgermandat til at skaffe opbakning til sin politik hos et flertal i Folketinget.

Lad det være valgkampens alvorligste lære for både Socialdemokratiet og venstrefløjspartierne: Der mangler endnu det tilstrækkelige vælgermandat til at føre en ny økonomisk politik, bekæmpe stigende ulighed og forbedre den fælles velfærd. Det vælgermandat er endnu ikke hjemme, og det sker heller ikke på valgdagen. Derfor bliver det en opgave for en socialdemokratisk regering efter valget at udvikle og skabe det nødvendige folkelige mandat til en ny velfærds- og lighedspolitik. Vil Mette Frederiksen genskabe Socialdemokratiet som et bredt, stærkt folkeparti, bliver det en uomgængelig opgave efter valget.

Netop fordi dette kan forudses at blive den største politiske udfordring for en socialdemokratisk regering, bliver det samtidig den største og mest påtrængende opgave for SF og Enhedslisten, hvis de vel at mærke vil gøre sig håb om at få indflydelse på denne vigtige del af det socialdemokratiske projekt.

Det socialdemokratiske pensionsudspil er et godt eksempel på disse udfordringer. Pensionsudspillet ramte ganske vist præcist ned i et stadigt mere påtrængende samfundsproblem, som ingen andre for alvor havde kunnet eller villet adressere. Men alligevel har forslaget ikke fået det gennemslag i valgkampen, som man kunne ønske sig. Selv om der lå mange og grundige overvejelser, analyser og drøftelser bag udspillet, og selv om forslaget kun blev præsenteret som et principudspil, var det alligevel på én gang tilstrækkeligt konkret og upræcist til, at de borgerlige kunne sætte en række mere eller mindre effektive modangreb ind.

Det primære modangreb skete i form af et nøje planlagt politisk forhandlingsforløb mellem de blå partier. Først blev Socialdemokratiet også inviteret med. Ikke til selve forhandlingerne i en forbedring af seniorførtidspensionsordningen, men i rollen som politisk syndebuk i velfærdsforligskredsen.

Planen var, at der først skulle sås så meget tvivl som overhovedet muligt ved Socialdemokratiets politik. Var Socialdemokratiet i færd med at forlade velfærdsforliget og 'ansvarlig økonomisk politik' for at love tidlig pension til en hel masse nedslidte? Eller var det i virkeligheden en snæver gruppe, der kunne gøre sig håb om at få ret til tidlig folkepension, når det kom til stykket?

Først blev dette politiske krydsforhør af Socialdemokratiet sat i værk med tilhørende regneark fra Finansministeriet. Dernæst blev Socialdemokratiet helt som planlagt smidt ud af forhandlingerne. Nu skulle de blå partier lave konkrete forbedringer for 'de nedslidte'. Det førte hurtigt til indgåelse af en politisk dobbeltaftale, hvor den ene del af aftalen bestod i at forbedre seniorførtidspensionsordningen, mens den anden del bestod i, at de blå partier tilsluttede sig en sirligt opbygget gensidig politisk forpligtelse på ikke efterfølgende at medvirke til at gennemføre en

ret til tidlig pension sammen med Socialdemokratiet og venstrefløj. Aftalen gav dermed Kristian Thulesen Dahl et dobbelt figenblad. Han fik rettet op på den seniorførtidspensionsordning, som Dansk Folkeparti fik lovning på, da partiet i 2011 medvirkede til at rundbarbere efterlønnen, og han fik en undskyldning for at trække i land på det tilsagn, han ellers havde givet til at ville diskutere tidlig pension med Mette Frederiksen efter valget. Nu kunne det ifølge Kristian Thulesen Dahl allertidligst blive aktuelt at hjælpe nogen til en tidligere folkepension engang efter 2040.

Med disse politiske manøvrer lykkedes det i et vist omfang at stække Socialdemokratiets valgkampagne. Selv om tidlig pension har fyldt meget på de socialdemokratiske bannere og annoncer, har det spillet en begrænset rolle under selve valgkampen, og det må siges at have svækket det politiske vælgermandat bag kravet så meget, at Socialdemokratiet og venstrefløj formodentlig gør klogt i efter valget at iværksætte en fornyet kampagne og folkelig debat om pensionstemaet for derigennem at styrke den folkelige opbakning bag efterfølgende mere konkrete reformforslag.